

drives og administreres som private Baner, i hvilken Anledning der, foruden at der skal ansættes det samme Antal Embedsmænd som ved en almindelig Privatbane, tillige skal ansættes en Del Statseembedsmænd til at kontrollere disse Jernbaner og sørge for, at de er i tilbørlig Orden. Man faar derved skabt et nyt Embedsmaskineri, og det er ikke noget, jeg ynder; jeg vilde helst have, at vi arbejder med saa faa Embedsmænd her i Landet som muligt.

Men Ministeren var ogsaa i sin Argumentation, synes jeg, lidt uheldig med Hensyn til dette Baneanlæg. Det forekommer mig nemlig, at naar Staten tilbyder at yde Tilskud til en Privatbane, og det tilbudte Tilskud er af samme Størrelse, som det ellers vilde være for Staten i det Tilfælde, som Forslaget forudsætter, opnaar man derved, at man er færdig, naar Banen er klar til Drift, og saa maa det være de private, der driver den, som man driver en Privatbane i Almindelighed, men der sagde den højtærede Minister, at man nærede Betænkeligheder ved, at denne Bane skulde drives privat, man troede ikke, at de paagældende var økonomisk stærke nok til at drive den, den kunde give Driftstab, og derfor skulde man ordne det paa den foreslaaede Maade: at lade dem tegne en Kapital til Sikkerhed for, at Driften kunde fortsættes. Men det samme kunde man da gøre med en Privatbane, jeg kan ikke se, at der er den mindste Forskel. Kan de drive Banen, naar den er bygget af Staten, med et Tilskud af 25,000 Kr. pr. Banemil og yde den fornødne Sikkerhed derfor, maa de ogsaa kunne drive den, naar den er bygget som Privatbane med det samme Tilskud fra Stat og Kommune og private, som altsaa er det givne i dette Forhold, de maa kunne drive den paa samme Maade og med samme Sikkerhed, der kan ikke her være den mindste Forskel.

Naar jeg er imod denne Ordning og ønsker, at det bliver enten en ren Statsbane, drevet af Staten, eller en ren Privatbane, drevet af private, er det, fordi jeg synes, at vi har for meget Mikseri i vore Jernbaneforhold her i Landet. Vi har Privatbaner, som drives som Privatbaner, men med Statsgaranti for Forrentning, og det koster Staten ikke saa faa Penge, endda Jernbaner, som gaar gennem Landets bedste Egne. Det forekommer mig, at det er en Uting, som man burde se at komme bort fra, og jeg vil være den Minister taknemmelig, der vilde tage Spørgsmaalet op og faa det løst enten paa den Maade, at Staten overtog den paagældende Jernbane og drev den og tog det Tab eller den Gevinst, den maatte

kunne give, eller man paa anden Maade kom ud over Forholdet. Jeg synes, det er urimeligt at have en Privatbane, som Staten skal yde Tilskud til hvert eneste Aar, en Bane, der, som sagt, gaar gennem en af Landets allerbedste Egne. Endvidere har vi en Privatbane, som Staten forpagter og driver som Statsbane. Det er, synes det mig, ogsaa ret uheldigt, og det kan i det lange Løb føre til nogle ret uheldige Konsekvenser. Det er ikke alene det Forhold, at Staten staar som Forpagter af en saadan Bane, men der er sket noget ved denne Overtagelse, som jeg ønsker her at nævne, fordi jeg tror, at adskillige Medlemmer ikke kender Forholdene. Jeg maa dog paa Forhaand sige, at jeg kender ikke Sagen til Bunds, og jeg drager den ikke frem for at bede den højtærede Minister besvare mit Spørgsmaal i Dag — det tror jeg ikke, han kan —, men for at bede Ministeren undersøge Forholdet og ved Lejlighed give Rigsdagen Oplysning om, hvorledes Sagen egentlig er beskaffen. Der blev, da den falsterske Privatbane skulde bruges til stærkt forceret Drift og altsaa skulde forstærkes, tegnet en Forstærkningsfond, der blev udstedt Aktier, og der var Folk, som i Tillid til de gode Navne, der stod som Indbydere til denne Aktietegning, tegnede ret store Beløb, som de imidlertid, saa vidt jeg ved, ingen Sinde har faaet Renter af. Det faar endda gaa, men jeg har for 2—3 Aar siden henvendt mig i Ministeriet for at faa Oplysning om, hvad en saadan Aktie kunde være værd i Øjeblikket. Jeg havde Aktien med, og den laa i Ministeriet i lang Tid; endelig fik jeg den tilbage med den Besked, at den var Nul værd. Det forekommer mig, at der er noget vist utiltalende ved, at Staten overtager en Jernbane i Forpagtning paa saadanne Vilkaar, at de Penge, som er satte i den, er tabte. At de private Mennesker, som har overtaget disse Aktier i Tillid til, at det var et solidt Foretagende og et Foretagende, som Staten skulde til at drive, skal tabe deres Penge, synes jeg er uanstændigt, og jeg henstiller til den højtærede Minister at undersøge Sagen og faa at vide, hvorledes det forholder sig med den saakaldte Forstærkningsfond i de lolland-falsterske Jernbaner, thi kunde det ordnes saaledes, at de paagældende, selv om de skulde tabe den Rente, som er eller burde være løbet paa gennem Aarene, kunde reddes deres Aktiekapital, faa deres Penge tilbage, var dog noget vundet, der var da øvet en Retfærdighedshandling overfor disse Mennesker. Det forekommer mig, at Forholdet er af en saadan Art, at det kræver nærmere Oplysning.